

Marrum, 2006 - Laurens Aaij (1976)

Nederlands Fotomuseum opent in pakhuis Santos

Opening markeert nieuwe fase voor een van 's werelds grootste fotocollecties

Door: Redactie WvF

05-02-2026

Cultuur Analyse

Het Nederlands Fotomuseum opent op zaterdag 7 februari 2026 officieel de deuren van zijn nieuwe onderkomen in het gerenoveerde rijksmonument pakhuys Santos aan de Rotterdamse Rijnhaven. Het museum biedt hiermee een modern thuis aan de nationale collectie van ruim 6,5 miljoen objecten, een van de grootste museale fotocollecties ter wereld, en ruimte voor tentoonstellingen en publieksactiviteiten.

De vestiging in pakhuis Santos markeert een nieuwe fase voor het museum en is mogelijk gemaakt dankzij een genereuze schenking van Stichting Droom en Daad. Deze Stichting draagt sinds 2016 bij aan kunst en cultuur in Rotterdam. Zij ontwikkelt nieuwe culturele projecten en stimuleert initiatieven die de creativiteit, diversiteit en geschiedenis van de stad weerspiegelen. Andere begunstigers zijn – naast stad en staat – de Wertheimer Stichting, de VriendenLoterij, het Mondriaan Fonds en Fonds 21.

Roderick van der Lee, directeur-bestuurder a.i.: ‘Met de opening in pakhuis Santos krijgt het Nederlands Fotomuseum voor het eerst een thuis dat volledig recht doet aan de omvang, kwaliteit en ambitie van onze collectie en programmering. Het gebouw stelt ons in staat om niet alleen topfotografie te tonen, maar ook het vakmanschap, onderzoek en conserveringswerk zichtbaar te maken voor een breed publiek. Het is een enorme stap voor het museum, voor de stad en voor de internationale positie van Nederlandse fotografie.’

Toekomstbestendig museum

Het monumentale pakhuis Santos is gebouwd tussen 1901 en 1902 door de Rotterdamse architecten J.P. Stok Wzn en J.J. Kanters, en is een van de best bewaarde en mooiste voorbeelden van vroeg twintigste-eeuwse pakhuisarchitectuur in Nederland. Het gebouw is oorspronkelijk ontworpen als opslagplaats voor koffie uit de Braziliaanse havenstad Santos en staat sinds 2000 geregistreerd als rijksmonument. Het rijkversierde pand combineert historische architectuur met eigentijdse ingrepen, zoals een nieuwe vide en een opvallende ‘kroon’ van geperforeerd aluminium op het dak. Hierin bevinden zich de kantoren, restaurant ZES met panoramisch uitzicht over Rotterdam en 16 *shortstay*-appartementen.

De renovatie en uitbreiding van pakhuis Santos werd ontworpen door het architectenteam Renner Hainke Wirth Zirn Architecten uit Hamburg en WDJArchitecten uit Rotterdam, en uitgevoerd door Burgy Bouwbedrijf uit Leiden. Het gebouw werd in 2023 gekocht door het Nederlands Fotomuseum.

Museale standaarden

Het nieuwe museum in pakhuis Santos is volledig ingericht volgens de hoogste museale standaarden voor fotografie. Het negen verdiepingen tellende gebouw beschikt over geavanceerde klimaat- en lichtbeheersing, waaronder koude depots die essentieel zijn voor de langdurige conservering van kwetsbaar fotografisch materiaal. In het hart van het gebouw, op de tweede en derde verdieping, maakt het museum (het werken aan) de Collectie en conservering zichtbaar, iets wat in de voormalige locatie Las Palmas vrijwel verborgen bleef.

Introductie

Op de
museum
uitvinding
iconis

Anton Corbijn, Dana Lixenberg, Violette Cornelius, Ed van der Elsken, Paul Huf, Rineke Dijkstra en Erwin Olaf. Over de keuze voor de 100ste foto mogen bezoekers meedenken. Nieuw in de Ere galerij zijn een tijdlijn met video's die uitleggen hoe camera's werken, bijzondere camera's en een interactieve tool waarmee bezoekers als curator hun eigen beeldwand kunnen samenstellen.

Collectie

De Collectie van het Nederlands Fotomuseum omvat ruim 6,5 miljoen objecten en behoort daarmee tot de grootste museale fotocollecties ter wereld. Ze bestaat uit meer dan 175 archieven van Nederlandse fotografen, met miljoenen negatieven, dia's, afdrukken en andere fotografische objecten. De Collectie bestrijkt een belangrijk deel van de geschiedenis van de fotografie in Nederland, van de vroegste daguerreotypieën uit 1842 tot hedendaagse digitale prints, en heeft de nadruk op 20e-eeuwse analoge en documentaire fotografie, aangevuld met recente kunstwerken en installaties. Uniek zijn onder meer uitzonderlijke foto's uit de voormalige Nederlandse koloniën, zoals werk van Kassian Céphas en Augusta Curiel. Een aantal van de werken in de Collectie, zoals de afdrukken van Werner Mantz, Sanne Sannes, Ed van der Elsken, Ata Kandó, Violette Cornelius en Peter Martens, behoort tot de beste foto's die in Nederland zijn gemaakt.

Educa

Het m
leerlin

voor
unnen

het hele jaar door workshops en rondleidingen boeken, waaronder de Eregerij van de Nederlandse
Saskia (Aged 8), 1995 - Erwin Olaf (1959 - 2023)
fotografie en de tijdelijke tentoonstellingen. Ook volwassenen kunnen een rondleiding reserveren. Tijdens
schoolvakanties organiseert het museum speciale activiteiten voor jongeren.

In de Hein Wertheimer doka, mogelijk gemaakt door het Cultuurfonds en de Wertheimer Stichting, start in het voorjaar een educatief pilotprogramma. Kinderen en jongeren maken hierin kennis met de basisprincipes van fotografie via workshops en experimenten, zoals pinholecamera's en fotogrammen. Zo wordt de magie van analoge fotografie op toegankelijke wijze gedeeld en krijgt de donkere kamer een actieve rol binnen de educatieve missie van het museum.

Zichtbaar en tastbaar

Op de tweede verdieping presenteert een thematische fotowand de rijkdom van de Collectie. In wisselende presentaties, die elke drie maanden worden vernieuwd, zijn bijzondere objecten te zien. Dankzij hoogwaardige, klimaat gecontroleerde vitrines kan het museum uiterst kwetsbare negatieven tonen bij 4 graden Celsius, een primeur in de internationale fotomuseumwereld. De derde verdieping richt zich op het mensenwerk achter de Collectie, zoals beschrijven, conserveren, onderzoeken en digitaliseren.

Conserveringstools worden afgewisseld met persoonlijke objecten, zoals een koekblik waarin de bekende Nederlandse filmmaker en fotograaf Johan van der Keuken negatiefzakjes met opschriften bewaarde. Ook een video over de binnenkomst van het archief van Ed van der Elsen, dat duizenden objecten beslaat, maakt deze processen inzichtelijk. Glazen wanden bieden op beide verdiepingen een blik achter de schermen van de open depots en open ateliers.

Van vintage fotografie tot nieuw talent

Pakhuis Santos telt twee verdiepingen voor tijdelijke tentoonstellingen, waarvan de vierde klimaatgecontroleerd is en geschikt voor kwetsbare, vintage fotografie, en de vijfde ruimte biedt voor nieuw talent. Het Nederlands Fotomuseum opent met *Ontwaken in blauw. Een ode aan cyanotypie* (tot en met 7 juni 2026) en *Rotterdam in focus. Fotografie van de stad 1843 – nu* (tot en met 24 mei 2026).

‘Ontwaken in blauw’ viert de tijdloze schoonheid van de blauwdruk en brengt werk van 15 hedendaagse makers samen die thema’s als ecologie, het koloniale verleden en het lichaam als archief verkennen. ‘Rotterdam in focus’ biedt een visuele reis door 180 jaar Rotterdamse geschiedenis met meer dan 300 foto’s van iconische en hedendaagse fotografen die de veranderende stad in beeld brengen.

Huiskamer voor de fotografie

De begane grond van het museum wordt ingericht als een ‘huiskamer voor de fotografie’. Bezoekers vinden hier de bibliotheek (met een van de grootste fotoboekencollecties in Europa), de museumwinkel, de ontvangstbalie en Koffiebar Santos. In de koffiebar wordt een speciale Santos houseblend geserveerd van Braziliaanse, duurzaam geteelde bonen, ontwikkeld in samenwerking met een lokale koffiebrander. Op deze verdieping is verder een korte film te zien van Fotograaf der Nederlanden Marwan Magroun, speciaal gemaakt voor de heropening. Ook is een authentieke Photoautomat geplaatst: een originele analoge pasfotoautomaat waarin bezoekers zelf een portret kunnen maken. In vijf minuten worden vier zwart-witfoto’s afgedrukt (€ 5).

Praktische informatie

Het Nederlands Fotomuseum is vanaf 7 februari 2026 van dinsdag tot en met zondag open van 11.00 tot 17.00 uur. Tickets zijn verkrijgbaar via nederlandsfotomuseum.nl. Volwassenen betalen € 17,50, jongeren van 18 t/m 25 jaar € 10,00. Kinderen onder de 18 jaar hebben gratis toegang. Het museum is goed bereikbaar met het openbaar vervoer (twee minuten lopen vanaf metrostation Rijnhaven) en er is parkeergelegenheid in de nabije Q-Park Rijnhaven. Voor bezoekers met een fysieke beperking zijn er hellingbanen, liften en toegankelijke toiletten aanwezig.

Nederlands Fotomuseum - vooraanzicht - Foto: Studio Hans Wilschut

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in